

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.437/2016/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Szaniszló Dániel ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Márton Tibor ügyvéd által képviselt alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. május 17. napján kelt 7.P.22.446/2015/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11., míg az alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200 000 (kétszázezer) Ft-ot.

Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 50 100 (ötvenezer-száz) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A feljegyzett 88 000 (nyolcvannyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből a felperes 24 000 (huszonnégyezer) Ft-ot, míg az alperes 64 000 (hatvannégyezer) Ft-ot köteles megfizetni az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Szegedi Járásbíróságon 4.P.21.353/2012. számon per volt folyamatban a **(G.) Zrt.** felperes és **(alperes neve)** alperes között közüzemi díj megfizetése iránt. E perben a felperes képviselőjét jelen per felperese, míg az alperes képviselőjét - meghatalmazott hozzátartozóként - jelen per alperese látta el. A perben a bíróság 34. sorszám alatt ítéletet hozott, amelyet a Szegedi Törvényszék a 4.Pf.20.027/2014/4. számú végzésével hatályon kívül helyezett, a megismételt eljárás az elsőfokú bíróság előtt 4.P.21.058/2014. számon van folyamatban.

Az alapperben a felperesi jogelőd hőszolgáltató társaság a 2011. évi hődíjelszámoló számla szerinti 108 340 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alapper alperesét, aki a perben azzal védekezett, hogy a lakásában elhelyezett költségmegosztó hibás, téves adatokat szolgáltat. A jogutód felperes a perbeli képviselőjével a **(ügyvédi iroda neve)** Ügyvédi Irodát bízta meg. A felperes az ügyvédi iroda tagja, aki a perben ellátta a felperes jogi képviselőjét, megjelent a tárgyalásokon, beadványokat szerkesztett, szóbeli nyilatkozatokat tett, ugyanakkor a perben az ügyvédi iroda másik tagja, **(másik ügyvéd neve)** ügyvéd is több ízben eljárta. Az alapperben az alperes képviselője - jelen per alperese - a felperest több esetben hazugnak, szántalmasnak nevezte, őt bűncselekmény - okirat-hamisítás - elkövetésével vádolta, állította, hogy az OFFI által készített nem helytálló fordítás perbeli felhasználásával az általa képviselt felperes számára kívánt - az alapper alperesének terhére -

előnyöket szerezni. Az alapperben tett írásbeli nyilatkozatával az alperes a felperest, illetve a felperesi ügyvédi irodát tisztességtelennek nevezte, az ügyvédi iroda tevékenységét félrevezetésnek, közönséges hazudozásnak titulálta, a felperesi ügyvédi iroda tevékenységét hamisítási kampánnyal azonosította, perbeli eljárását megalázónak minősítette.

Az ügyvédi iroda nevében eljáró felperes, illetve az ügyvédi iroda másik tagja a jogvita érdemét illetően azzal védekezett, hogy a költségmegosztó nem hiteles mérőberendezés, ugyanakkor az az európai szabványnak megfelelt, egyebekben pedig a perbe a megbízója megrendelése alapján készült fordítás került becsatolásra. A felperes maga is sérelmezte az alapper alperesének, illetve képviselőjének perbeli nyilatkozatait, eljárását, magatartását perelhúzóknak, a bírósággal packázóknak minősítette, az alperes képviselője által a bíróságnak, illetve a felperesi jogi képviselőnek írt leveleket rendzavarónak, dehonesztálónak ítélte, amely kimeríti a rosszhiszemű pervitel fogalmát. Egyebekben minden alkalommal érdemben reagált jelen per alperesének észrevételeire, felvetéseire.

A felperes keresetében öt pontban sorolta fel az alperes által a hivatkozott perben tett, megítélése szerint sértő kijelentéseket, kérte annak megállapítását, hogy azok a jóhírnevét, illetve becsületét sértik, az alperesi véleménynyilvánítások pedig indokolatlanul bántóak, aránytalanul túlzóak, lekicsinylőek. Kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyása, a további jogsértéstől való eltiltásra, valamint 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy a felperest hazugnak, szánnalmasnak minősítette, illetve bűncselekmény (okirat-hamisítás) elkövetésével vádolta, ugyanakkor állította, hogy valamennyi kijelentése megalapozott és valós volt. Viszontkeresetében 15 pontban felsorolva jelölte meg azokat a felperesi állításokat, amelyeket személyiségét sértőnek ítélte, kérte a jogsértés megállapítását és a felperes kötelezését ugyancsak 500 000 Ft összegű sérelemdíj megfizetésére. Hangsúlyozta, az alapeljárás során a felperes a sorozatos megtévesztő, félrevezető magatartásával, meghamisított dokumentumok csatolásával őt folyamatos védekezésre kényszerítette, a perben számtalan beadványt kellett készítenie, meg kellett jelennie a tárgyalásokon, amellyel a felperes elvonta őt a munkájától. Kifogásolta, hogy őt a felperes a bírósággal packázó, perelhúzó magatartást tanúsító személynek titulálta, beadványait rendzavarónak, dehonesztálónak minősítette, igyekezett őt nevetségessé tenni, hazug, hiteltelen személyként beállítani.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a Szegedi Járásbíróság előtt folyamatban volt 4.P.21.353/2012. és a még folyamatban levő 4.P.21.058/2014. számú perben tett következő nyilatkozataival a felperes jóhírnévhez, illetve becsülethez fűződő személyiségi jogát megsértette:

- „Ez sokkal több, mint amit a hazugság jelző definiálhat, ez az önök tevékenysége bűn az alperes ellen, bűn a jogi szakma méltósága ellen és bűn a bíróság ellen, akit maratoni pervezetésre kényszerítenek ... Ön személy szerint mellékelte azt a félrevezető fordítást, amellyel hamisan szándékozott igazolni egy kötelező dokumentum meglétét.”

- „Célja a félremagyarázás és a T. Bíróság félrevezetése, megtévesztése. felperes neve ügyvédnek makacsul ragaszkodik a saját ötleteihez, amelyek a bizonyítás legalapvetőbb elemeit sem tartalmazzák, azzal a céllal, hogy igaztalan módon előnyhöz jusson. ...

Idézem az alábbi állítást is: „és az OFFI fordítással lefordítottuk a sokkal több műszaki információt tartalmazó, több oldalból álló, dán illetékes hatóság által kiállított típusbizonyítványt.” Véleményem szerint ez az állítás a gátlástalan hazudozás csúcsa.”

- „felperes neve ügyvédnő, vagy nem tudja, hogy mit állít, vagy az ügyben résztvevőket tekinti féleszűnek, ...”
- „felperes neve ügyvédnő mindvégig foggal-körömmel ragaszkodott azon hamis, megtévesztő és igaztalan állításához, hogy ...”
- „Sohasem mertem feltételezni, hogy egy magára valamit is adó ügyvédnő ilyen alacsony szintre tud süllyedni és még tanúi vagyunk ...”
- „Sikeresnek is látszott a hazudozási-hamisítási kampány, de ahogyan nincs tökéletes bűntény, nincs tökéletes hamisítás sem ... Az OFFI Zrt. ezt nem vette figyelembe és a helyesen elvégzett fordítás lebuktatta felperes neve ügyvédnőt és az egész hazudozási, hamisítási kampányra fény derült.”

Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet - ez utóbbit teljes egészében - elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 60 000 Ft perköltséget, míg az államnak 42 000 Ft eljárási illetéket. Határozatának indoklásában kifejtette, a peres felek által sérelmezett nyilatkozatok egy részének megtételére még a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) hatálybalépését megelőző (2014. március 15.) időpontban került sor, így a jogsértés folyamatos jellegére tekintettel a Ptké. 8. § (2) bekezdése alapján a jogsértések elbírálása során az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) rendelkezései alkalmazandók. Az alperes viszontkeresetét illetően megállapította, az alperesben a felperes a perbeli képviselőt ellátásával megbízott ügyvédi iroda képviselőjeként járt el és tett nyilatkozatokat, így jogcselekménye által a képviselt, vagy az ügyvédi iroda vált jogosítottá és kötelezetté. Ebből következően az alperes által sérelmezett kijelentések az ügyvédi irodától származnak, amely miatt az alperesnek a felperessel szemben keresetösség jogi joga nincs. Rámutatott, a felperes által keresetében 1-3. sorszámmal megjelölt alperesi kijelentések ugyancsak a jogi személy ügyvédi irodára vonatkoztak, nem a felperesre mint természetes személyre, ezért azok kapcsán a felperes sem érvényesíthetett igényt az alperessel szemben.

A további - 4. és 5. számmal megjelölt - alperesi nyilatkozatok tekintetében megállapította, az alapeljárás során az alperes a felperest bűncselekmény elkövetésével vádolta, azt állította, hogy ügyfele érdekében szándékosan befolyásolta az igazságszolgáltatást. Ezeket az alperesi közléseket tényállításnak minősítette azzal, hogy azok valóságát a perben az alperes sikerrel nem bizonyította. Az egyéb, a felperes által jogsértőnek ítélt alperesi kijelentéseket illetően kifejtette, azok olyan túlzóan bántó, sértő véleménynyilvánítások, amelyek messze meghaladják a tisztességes és jóhiszemű eljárás kereteit, illetve az alperesbeli érdemi védekezéshez szükséges mértéket, így azok ugyancsak jogsértőnek tekinthetők. Erre tekintettel az 1959-es Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a rendelkező részében írt nyilatkozatok jogsértő jellegét, nevezetesen, hogy azok a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát sértik, a 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig kötelezte az alperest a jogsértő magatartás abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől. A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét elutasította azzal az indokkal, hogy a felperes nem igazolta, miszerint az alperes jogsértő magatartásával összefüggésben nem vagyoni hátrány érte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél fellebbezéssel élt. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a keresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát kérte. Fellebbezési érvelése szerint a perben a 2013. évi V. tv. rendelkezései alkalmazandók, miután az alperes a személyiségi jog megsértésére alkalmas kijelentéseket a Ptk. hatálybalépése után tette (2014. március 15.). Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a jogsértés tényének megállapítása ellenére sérelemdíjat nem ítélt meg a javára, a Pp. 3. §-ában foglaltak alapján nem tájékoztatta az ezzel kapcsolatban bizonyításra szoruló tényekről, bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről. Kiemelte, személyes meghallgatására

e körben a tárgyaláson nem került sor, így nem volt módja nyilatkozni arról, hogy a per tárgyává tett események hatására befejezte ügyvédi tevékenységét, más jogterületen kellett elhelyezkednie, e körülményekre fellebbezésében új tényként hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság végzésével a felperes fellebbezésének a megállapításra irányuló rendelkezések megváltoztatására irányuló részét hivatalból elutasította, a Szegedi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Pkf.II.21.191/2016/2. számú végzésével helybenhagyta.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását és a viszontkeresetének helyt adó döntés meghozatalát, az elsőfokú perköltség és eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezések mellőzését, és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Fenntartotta álláspontját, hogy az alapperben a felperes tisztességtelenül járt el, egyéni anyagi és morális előnyszerzés céljából tette meg nyilatkozatait és csatolt hamis bizonyítékot. Hangsúlyozta, az alapperben valódi sérelem nem a felperest érte, ellenkezőleg, a felperes állításai voltak valótlanok, bizonyíthatatlanok, a felperes minősítette az ő magatartását perelhúzóznak, beadványai hangnemét személyeskedőnek, alpárinak, emellett őt vádaskodónak, hazudozónak minősítette. A felperes állította róla, hogy műszaki szakértelmét a bíróság összezavarására használja fel, a célja, hogy a bíróság ne lásson tisztán, amely felperesi kijelentések kifejezetten sértőek, és hamisak is. Álláspontja szerint téves az az elsőfokú ítéleti ténymegállapítás, miszerint nem bizonyította, hogy a felperes hamis, illetve téves fordítás becsatolásával próbálta állításait igazolni, illetve a fordítás hamis voltát a perben nem igazolta, állítása alátámasztásául a Brunata cég vezetőjének angol nyelvű nyilatkozatát csatolta, emellett kérte az OFFI Zrt. meghatalmazott képviselőjének tanúkénti meghallgatását a fordítással kapcsolatban.

A felperes sérelemdíj iránti igényét illetően kiemelte, állításai életszerűtlenek és valótlanok, a felperesnek mint ügyvédnek tudnia kellett, hogy a bírósági tárgyalóteremben különböző érdekek, álláspontok ütköznek, a szemben álló felek egymást és egymás álláspontját kritikával illetik, így tűrnie kell az őt, illetve tevékenységét ért esetleges bírálatokat.

A felperes és az alperes fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése **részben alapos**, az alperes fellebbezése **alaptalan**.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a perbeli jogvita eldöntése során a 2013. évi V. tv. rendelkezései alkalmazandók, szemben az elsőfokú bíróság által irányadónak tekintett 1959. évi IV. tv. rendelkezéseivel. Erre figyelemmel az ítéltáblának - érdemi álláspontja kifejtését megelőzően - elsőként ebben kellett állást foglalnia.

Arra helyesen utalt az elsőfokú bíróság, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. tv. (Ptk.) 8. § (2) bekezdésében foglaltak szerint annak megítélése szempontjából, hogy az adott perben az 1959-es Ptk., avagy a 2013. évi V. tv. rendelkezései irányadóak, annak van döntő jelentősége, hogy mely időpontra tehető a jogsértő magatartás megkezdése. A Ptk. hatálybalépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított jogsértő magatartásra ugyanis - ideértve a mulasztást is - akkor is a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik. A perbeli esetben nem vitatható tény - s erre a felperes fellebbezésében hangsúlyozottan hivatkozott - hogy az alperes a felperes által jogsértőnek minősített nyilatkozatait a Ptk. hatálybalépését követően tette meg, így arra a Ptk. szabályai alkalmazandók. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy az alperes e

nyilatkozatokat olyan peres eljárás keretében tette, amely a Ptk. hatálybalépését megelőzően indult. Ezzel szemben a felperes által tett és az alperes által sérelmezett kijelentések egy része a Ptk. hatálybalépése előtt, más része pedig azt követően hangzott el, így az alperes viszontkeresetét illetően - az elsőfokú bíróság helyes álláspontja szerint - az 1959-es Ptk. rendelkezéseinek alkalmazására kerülhet sor.

Az elsőfokú bíróság a felperesi kereset tárgyát képező alperesi nyilatkozatok csupán egy részét ítélte jogsértő jellegűnek, míg a felperes fellebbezése a keresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalára irányult. Az elsőfokú bíróság a 7.P.22.446/2015/16. számú végzésével azonban a felperesi fellebbezésnek a további jogsértések megállapítására irányuló részét hivatalból elutasította, a végzést a Szegedi Ítéltábla a Pkf.II.21.191/2016/2. számú végzésével helybenhagyta, ennél fogva az ítéltábla a felperesi fellebbezéshez kapcsolódóan kizárólag azt vizsgálhatta jelen eljárása során, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette-e jogsértőnek az ítélete rendelkező részében idézett alperesi kijelentéseket, illetve megalapozottan mellőzte-e az alperes sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

A sérelmezett, kölcsönösen tett kijelentések, nyilatkozatok egy peres eljárás keretében hangzottak el, amelyben - a tisztességes eljárás követelményéből kiindulva - a peres felek részére esélyegyenlőséget kell biztosítani, ami a felperes oldalán azt jelenti, hogy jogát, jogos érdekét per útján érvényesítheti, míg az alperest megilleti a védekezés joga. A törvény előtti egyenlőség, mint alkotmányos alapjog (Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés) elvéből következően a peres felek mindegyikének azonosak az eljárási jogaik és kötelezettségeik. Az egyenjogúság elvének legfontosabb polgári eljárási vetülete az eljárás kontradiktórius, vagyis kétoldalú meghallgatási kötelezettségen nyugvó elve. A kétoldalú meghallgatás elve kötelezettséget teremt a bíróság szempontjából, amely kötelezettség azt jelenti, hogy a bíróság köteles biztosítani a lehetőséget a felek mindegyikének a ténybeli előadásra és a jogi álláspontja kifejtésére, illetve az ellenérdekű fél által tett lényeges állításokkal kapcsolatos véleménynyilvánításra. Ezeknek a jogoknak a gyakorlása ugyanakkor olyan tényállítások és véleménynyilvánítások előadását is eredményezhetik, amelyek adott esetben az ellenérdekű félre nézve sértőek, illetve alkalmasak lehetnek társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására és ezáltal személyiségi jogainak - köztük becsülete és jóhírneve - megsértésére. Ilyenformán az egyik peres fél tisztességes eljáráshoz való alapjoga összeütközésbe kerülhet az ellenérdekű fél valamely személyiségi jogával. Az Alkotmánybíróság - Alaptörvény 1. cikk (3) bekezdésében kodifikált - gyakorlata szerint alapjogi kollízió esetén az egyik alapvető jog védelme és érvényesülése akkor teheti jogszerűvé egy másik alapvető jog megsértését, illetve korlátozását, ha ez feltétlenül szükséges, azaz ha az adott alapjog érvényesülése és védelme más módon nem érhető el, továbbá ha a korlátozás, illetve az okozott sérelem arányban áll annak hasznával, az elérni kívánt cél fontosságával (30/1992. (V.26.) AB határozat, 39/2007. (VI.20.) AB határozat).

A fentiekből következően nem érhet hátrány senkit amiatt, ha a vele szemben érvényesített igényt illetően a perben a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeit betartva védekezik, és ennek során olyan tényelőadást tesz, avagy véleményt fogalmaz meg, amely esetlegesen alkalmas lehet az ellenérdekű fél negatív színben való feltüntetésére. A peres eljárás során tett nyilatkozat akkor sérthet személyiségi jogot, ha az kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, továbbá ha a fél szándékosan rosszhiszeműen tesz az ellenérdekű fél negatív megítélésére alkalmas valótlan tényállítást.

Az alperes az F/4. számmal jelölt nyilatkozatában azt állította, hogy a felperes az eljárás során tudatosan, szándékosan hamis tényelőadást tett és hamis bizonyítékot szolgáltatott, azaz a felperest bűncselekmény elkövetésével és rosszhiszemű pervittel vádolta. Azon túlmenően, hogy az alperes

a perben az általa állítottak valóságtartalmát nem bizonyította, helyesen helyezkedett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy az alperes tényállításai túllépik a tisztességes és jóhiszemű eljárás kereteit, a perbeli jogok jóhiszemű gyakorlásának követelményével ellentétesek, ezáltal alkalmasak a felperes becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésére.

Az alperes elsőfokú bíróság által ugyancsak jogsértőnek ítélt további kijelentései (F/5.) olyan indokolatlanul bántó, sértő, megalázó véleménynyilvánítások, amelyek messze meghaladják a perbeli védekezéshez szükséges mértéket, illetve a felperesi követeléssel szembeni védekezés joga gyakorlásának megengedhető és elfogadható kereteit, ezáltal ugyancsak személyiségi jogot sértenek.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban állapította meg a jogsértés tényét és a jogsértő magatartás folyamatosságára, többszöri ismétlődésére tekintettel helyesen tiltotta el az alperest a jövőre nézve a további jogsértés megvalósításától (Ptk. 2:51 § (1) bekezdés a), b) pont)).

Az ítélet tábla a felperes sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelmét részben ítélte megalapozottnak. A sérelemdíj a nem vagyoni sérelem reparációjának jogi eszköze. A Ptk. 2:52 § (1) bekezdése értelmében, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges, a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására - tekintettel határozza meg. A sérelemdíj funkciója adott esetben kettős: kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsérelem tekintetében, és emellett magánjogi büntetésnek is tekinthető a hasonló jogsértések megelőzése céljával (Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz 1. kötet 174. oldal Wolters Kluwer Bp. 2014.).

Az elsőfokú bíróság - az alkalmazandó jog tekintetében elfoglalt téves álláspontja folytán - megalapozatlanul utasította el a nem vagyoni hátrány bizonyítottságának hiányára hivatkozással a felperes sérelemdíj iránti követelését. A sérelemdíj megfizetésére történő kötelezésnek ugyanis a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése értelmében nem feltétele az, hogy a sértett az őt ért hátrányt bizonyítsa. A sérelemdíj iránti igény megalapozásához a jogsértés tényén kívül további hátrány bizonyítására nincs szükség, vagyis a jogsértés ténye önmagában sérelemdíjjal szankcionálható, bizonyított hátrány nélkül is. A felperes az általa igényelt sérelemdíj összegét 500 000 Ft-ban határozta meg, az elsőfokú eljárásban azonban nem tett tényelődást arra vonatkozóan, mennyiben és milyen módon gyakorolt rá hatást az alperesi jogsértés, a sérelemdíj mértékét illetően - habár annak helye lett volna - bizonyítást sem ajánlott fel. Azt csupán a fellebbezésében állította, hogy az alperes sorozatos jogsértései következtében ügyvédi pályafutását nem tudta folytatni, jelenleg más jogterületen tevékenykedik. Ez azonban olyan új tényállítás, amelynek a Pp. 235 § (1) bekezdésében foglaltak szerint a fellebbezési eljárás során nincs helye, azt tehát az ítélet tábla a sérelemdíj mértékének meghatározása során nem vonta mérlegelési körébe. Értékelte ugyanakkor egyfelől, hogy az alperes a jogsértő kijelentéseit a perbeli védekezés körében tette, másfelől figyelembe vette a jogsértések többszöri ismétlődését, azt, hogy az alperes hivatása gyakorlása körében történő bűncselekmény elkövetést állította valótlanul a felperesről, továbbá hogy mind a sértő tényállítások, mind pedig a véleménynyilvánításnak minősülő közlések megfogalmazásukat, kifejezőmódjukat tekintve mélyen megalázóak voltak, így nyilvánvalóan komoly pszichés megterhelést eredményezhettek a felperesnél. Mindezek alapján a felperes keresetében megjelölt 500 000 Ft-ot eltúlzottnak ítélte, a jogsértéssel 200 000 Ft sérelemdíjat tekintett arányban állónak, ezért az alperest ennek megfizetésére kötelezte.

Egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, miszerint az alperes viszontkeresete elsősorban a keresetösségi jog hiánya miatt bizonyult alaptalannak.

A keresetösségi jog, vagy másnéven perbeli legitimáció, illetve igényérvényesítési jogosultság főszabályként anyagi jogi kérdés, a félnek a vitában való anyagi jogi érdekeltiségére, a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, azaz, hogy a felperest megilleti-e, és éppen a felperest illeti-e meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben (BH2005. 358., EBH2005. 1227.I., BDT2005. 1145.I.), A keresetösségi jognak ennek megfelelően két oldala van: egyfelől, hogy megilleti-e a felperest - jelen esetben az alperest - a keresettel (vizontkeresettel) érvényesített jog, másfelől, hogy ezt az igényét az ellenérdekű féllel szemben érvényesítheti-e megalapozottan. Az nem kétséges, hogy az alperes személyiségi jogai megsértésére hivatkozással jogosult az igényérvényesítésre, azaz kérhet a bíróságtól e tekintetben jogvédelmet, ezt a személyiségvédelmi igényét azonban nem a jelen per felperesével szemben érvényesítheti. Tény ugyanis, hogy a felperes az alapeljárás során nem a saját nevében, nem magánszemélyként járt el, a perbeli nyilatkozatait, köztük a viszontkereset tárgyát képező közléseit az ügyvédi iroda képviselőjében, közvetetten pedig az általa képviselt felperes nevében tette meg. A perbeli képviselőt ellátó ügyvédet azonban nem terheli polgári jogi felelősség az e minőségében tett nyilatkozatai miatt. Magatartása a képviselt eljárásának minősül, és ha az nem lépi túl a képviselő kereteit, az e minőségében megvalósított esetleges személyiségi jogsértésért nem terheli felelősség (BDT2014. 3076). Kiemelendő ezen túl, hogy a felperes által közvetlenül képviselt ügyvédi iroda önálló jogalany, jogi személy. A jogi személy feladat- és hatáskörében, illetve tevékenységi körében eljáró természetes személy (tag, alkalmazott, vezető tisztségviselő) magatartása a jogi személy eljárásának minősül, így az ennek során okozott kárért vagy személyiségi jogsértésért harmadik személyekkel szemben, a jogi személy tartozik felelősséggel (BDT2010. 2192.I., BDT2011. 2507., BDT2012. 2697, BDT2012. 2719., BDT2014. 3228., BDT2015. 3244.).

Helytállóan foglalt tehát állást az elsőfokú bíróság annak megállapítása során, hogy a felperes az ügyvédi iroda nevében - közvetetten az alperes felperesének képviselőjében - eljárva e tevékenységéhez tartozó körből ki nem lépve tette meg nyilatkozatait, ezért az alperes vele szemben személyiségi jogi igényt nem érvényesíthet, következésképp az elsőfokú bíróság a viszontkereset elutasításáról helyesen döntött.

Csupán megjegyzi az ítéltábla, az alperes viszontkeresetének tárgyát képező kijelentések egy része nem jelen per felperesétől, hanem az előzményi per felperese által meghatalmazott ügyvédi iroda másik tagjától származik, így ezekkel összefüggésben a felperessel szemben a fent kifejtettektől függetlenül sem érvényesíthető megalapozottan személyiségvédelmi igény. Mindezen felül az alperes által kifogásolt nyilatkozatok - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt - nem lépik túl a tényállítások és a véleménynyilvánítások perbeli nyilatkozatok tekintetében megengedett korlátait, így azok érdemi vizsgálata esetén is a viszontkereset elutasítására kerülne sor.

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti részbeni megváltoztatására tekintettel módosult a peres felek pernyertességének az aránya. A felperes pernyertessége a keresettel érvényesített követelés kapcsán 2/5 rész, míg a viszontkeresethez kapcsolódóan teljes mértékű, így perköltségként igényt tarthat egyfelől az általa lerótt eljárási illetékből a kereseti illeték 2/5 részére (12 000 Ft), továbbá a jogi képviselőjével kapcsolatos költség pernyertessége mértékével arányos részére, amelyet az ítéltábla - összesen hat munkaórával számolva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és 4/A. §-a alapján 38 100 Ft-ban állapított meg, és ennek megfelelően az alperes által a felperes részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét leszállította.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperes fellebbezésében 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest, fellebbezése 200 000 Ft erejéig bizonyult megalapozottnak, így az abszolút pervesztessége figyelembevételével 100 000 Ft perértékű követelés alapulvételével köteles az alperes részére másodfokú perköltséget fizetni, ami a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján 3 175 Ft-ban határozható meg. Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a költségrendelet 3. § (3) bekezdése alapján - 6 munkaóra alapulvételével - 15 875 Ft másodfokú perköltség megfizetésével tartozik a felperes részére. Erre figyelemmel az ítéletábra e két összeg különbözeteként - kis kerekítéssel - az alperest 12 700 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak alapján.

A perre annak tárgyánál fogva az illetékfeljegyzési jog szabályai alkalmazandók. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összesen 88 000 Ft, a felperesi fellebbezés tekintetében 40 000 Ft (Itv. 47. § (1) bekezdés) az alperesi fellebbezés vonatkozásában 48 000 Ft (Itv. 39. § (3) bekezdés c) pont, 47. § (1) bekezdés). A peres felek pernyertessége-pervesztessége arányára tekintettel a feljegyzett fellebbezési eljárási illetékből a felperes 24 000 Ft, míg az alperes 64 000 Ft megfizetésére köteles a Pp. 81. § (1) bekezdése és az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2017. február 15.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

. Béri András sk.
táblabíró